

**Gemeente
Rotterdam**

Stadsontwikkeling
Klimaat, Bouwen, Wonen
Drs. C.M. Zeegers MA

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Oubbol Oung
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb007388
Ons kenmerk: M2211-6092 - 23bo4905
Bijlage(n): 1

Onderwerp: Afdoeningsvoorstel
'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor
energie coöperaties' (22bb007388)

Datum: B&W 16 mei 2023

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Tijdens de Begrotingsraad op 8 en 10 november 2022 is de motie 'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor energiecoöperaties' (22bb007388), ingediend door de raadsleden I.Elfilali (Volt Rotterdam), M.Y. Morkoç (GroenLinks), R.T.J. van der Velden (Partij voor de Dieren) en I. van Wifferen (D66) aangenomen. De motie verzoekt het college: "

- te onderzoeken of Rotterdamse energiecoöperaties vanaf 2023 de mogelijkheid kunnen krijgen gebruik te maken van het revolverende Energietransitiefonds;
- hierover niet later dan het eerste kwartaal van 2023 te rapporteren aan de raad;"

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord 2022-2026.
- Klimaat Actieplan Rotterdam (23bb002728)

Toelichting:

De gemeente Rotterdam werkt aan de energietransitie om de klimaatdoelen te behalen en tegelijkertijd te bouwen aan een nieuwe duurzame economie. De gemeente heeft in dit kader het Rotterdamse Energietransitiefonds (ETF) opgericht. Dit revolverende fonds heeft als belangrijkste doelstellingen de reductie van de uitstoot van CO₂, de verbetering van de luchtkwaliteit en het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen (circulariteit). Uitgangspunt is dat met het Energietransitiefonds initiatieven en projecten worden ondersteund die aan één of meerdere van deze doelstellingen bijdragen. Een van de grootste uitdagingen hierbij is de vraag hoe de energietransitie voor de inwoner van Rotterdam haalbaar en betaalbaar wordt.

In uw vergadering van 10 november 2022 is de motie 'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor energiecoöperaties' (22bb007388) aangenomen met het verzoek te onderzoeken of Rotterdamse energiecoöperaties de mogelijkheid kunnen krijgen om gebruik te maken van het revolverende Energietransitiefonds en hierover te rapporteren aan de raad.

Aan Rebel Group is gevraagd te onderzoeken of het wenselijk en haalbaar is om het Rotterdamse Energietransitiefonds open te stellen voor energiecoöperaties (zie bijlage 1). Op basis van het uitgevoerde onderzoek hebben wij besloten het deel van het energietransitiefonds, ook wel bekend als de 'Energietransitielening voor kleine bedrijven en organisaties', open te willen stellen voor Rotterdamse energiecoöperaties.

Het produceren van lokale duurzame energie is een onmisbare schakel in de Rotterdamse energietransitie. Het draagt bij aan de doelstellingen van het Rotterdamse klimaatakkoord en sluit aan bij het Klimaat Actieplan Rotterdam. In het Rotterdams klimaatakkoord is opgenomen dat Energie van Rotterdam (EVR) 90 coöperatieve zonnedaken gaat realiseren in samenwerking met energiecoöperaties. EVR richt nieuwe energiecoöperaties op met bewoners uit de wijken en helpt bestaande energiecoöperaties met kennis- en netwerkontwikkeling, beheer en administratie. Het Klimaat Actieplan Rotterdam benadrukt dat de energietransitie alleen zal slagen als we de krachten in de stad bundelen en het samen doen. Energiecoöperaties, bestaande uit ondernemende en betrokken Rotterdammers, zorgen ervoor dat iedere Rotterdammer duurzame energie kan opwekken en onderdeel kan worden van de energietransitie. Naast het opwekken van duurzame energie streven Rotterdamse energiecoöperaties, met een wijkfonds, naar energiebesparing en het tegengaan van energiearmoede in de wijk.

De financiering van coöperatieve zonnedaken wordt door de leden ingebracht, in de vorm van obligatieleningen. Maar vooral voor startende energiecoöperaties en energiecoöperaties in minder kapitaalkrachtige wijken is het lastig om tijdens het voortraject het volledige investeringsbedrag vanuit de wijk op te halen. De financiering vanuit de wijk komt daar vaak pas op gang wanneer de zonnedaken gerealiseerd - en zichtbaar - zijn. Om snelheid te maken en meer zonnedaken te realiseren, is in 2021 het landelijke Realisatiefonds gelanceerd. Bij dit fonds kunnen coöperaties tot 75 % van het te financieren bedrag lenen. Dankzij dit fonds kon het voortraject worden versneld en konden coöperatieve zonnedaken in Rotterdam sneller gerealiseerd worden, omdat daardoor niet de gehele financiering uit de wijk hoeft te worden opgehaald. Maar de stijgende rentetarieven op leningen van het Realisatiefonds, die meebeweegt met de markt, (naar 5,5% in 2023 ten opzichte van 2,5% in 2021), hebben negatieve invloed op de business case van coöperatieve zonnedaken. Daarnaast zijn er ook andere ontwikkelingen, zoals de stijging in investeringskosten, die de businesscase van zonnedaken negatief beïnvloeden.

Gezien bovenstaande is de huidige financieringswijze niet meer haalbaar voor veel energiecoöperaties. Het ETF, in het bijzonder de 'Energietransitielening voor kleine bedrijven en organisaties', kan in de financieringsbehoefte van energiecoöperaties voorzien door hen de mogelijkheid te bieden coöperatieve zonnedaken te financieren tegen een lager rentepercentage. De gemeente heeft er bewust voor gekozen om de rente van het ETF (nog) niet mee te laten bewegen met de marktrente om zo de maatschappelijke doelen van het fonds te realiseren. De interne rekenrente wordt gehanteerd; daarmee is de rente van het ETF (2,1% - 2,3 %) een stuk lager dan de rentes van fondsen die meebewegen met de marktrente, zoals het Realisatiefonds (5,25 – 5,5%). Mogelijk zal dit verschil wel verdwijnen omdat de stijging in de marktrente vertragend doorwerkt in de interne rekenrente die de gemeente hanteert, maar naar verwachting kunnen coöperaties in 2023 en 2024 in ieder geval profiteren. Met deze lagere rente dan de marktrente – de facto dus een rentekorting - kunnen projecten sneller van de grond komen en blijft het mogelijk om de doelen die het fonds beoogt te realiseren. Op basis van deze analyse kan worden gesteld dat uitbreiding van het ETF naar Rotterdamse, maatschappelijke energiecoöperaties wenselijk is.

Deze uitbreiding van het ETF is ook haalbaar. Het uitbreiden van het ETF voor energiecoöperaties vereist het wijzigen van een aantal voorwaarden van het ETF, zoals de doelgroep en eigenaarschap van het pand.

Dit zal worden verwerkt in een vierde wijziging van de 'Nadere regels energietransitieleningen voor kleine bedrijven en organisaties gemeente Rotterdam 2020'.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

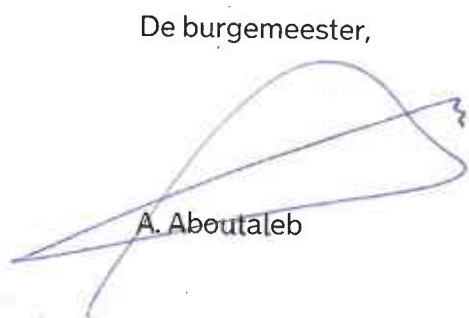
- De wijziging past binnen de geldende financiële kaders. Het openstellen van het ETF voor energiecoöperaties zal een relatief beperkte financiële impact hebben op het fonds. In totaal is € 31.5 mln. beschikbaar in het (revolverende) fonds voor het beschikbaar stellen van energietransitieleningen aan Rotterdammers, VvE's, ondernemers, scholen en sportverenigingen die hun pand willen verduurzamen. Anno april 2023 is circa € 3.5 mln. van de € 31.5 mln. gebruikt. Er is dus financiële ruimte en het openstellen van het fonds voor energiecoöperaties en het openstellen van het fonds zal daarmee geen nadelige gevolgen hebben voor de andere doelgroepen.
- De financiële risico's zijn gering. De financiering bij coöperatieve zonnedaken wordt door de leden ingebracht, in de vorm van obligatieleningen. Een obligatie heeft over het algemeen een laag risico. Er is veel zekerheid dat de leden hun inleg terugverdienen en dat de lening wordt terugbetaald.
- De wijziging vereist een vierde wijziging van de 'Nadere regels energietransitieleningen voor kleine bedrijven en organisaties gemeente Rotterdam 2020'. De wijziging zal samen met andere voorziene wijzigingen van het ETF in één totaalpakket worden aangeleverd. De raad zal vóór het zomerreces van 2023 worden geïnformeerd over de vaststelling van 'de vierde wijziging van de nadere regels energietransitieleningen voor kleine bedrijven en organisaties' gemeente Rotterdam'.

Hiermee stellen we voor de motie 'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor energiecoöperaties' (22bb007388) als afgedaan te beschouwen.

De secretaris,

V.J.M. Reezen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage:

- Rebel Group (2023). Het Energietransitiefonds voor energiecoöperaties.